

Türkiye'deki Devlet ve Vakıf Üniversitelerinin Tüm Programlarında Muhasebe, Finansal Raporlama ve Denetim Standartları Eğitimi Üzerine Bir Araştırma

Meral GÜNDÜZ

*Uşak Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu,
Muhasebe Bilgi Sistemleri Bölümü, meral.gunduz@usak.edu.tr*

Öz

Türkiye'de Muhasebe Standartları, Finansal Raporlama Standartları ve Bağımsız Denetim Standartlarının bazı sermaye şirketleri tarafından uygulanmasının zorunlu hale getirilmesi birlikte tüm yükseköğretim kurumlarında bu standartlara ilişkin derslerin ders planları içerisinde yer alması ihtiyacı doğmuştur. Bu çalışmada; Türkiye'de Yükseköğretim Kurulu devlet ve vakıf üniversitelerinin ilgili akademik birimlerinde önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında verilen muhasebe eğitiminde Muhasebe, Finansal Raporlama ve Denetim Standartlarına ilişkin derslerin incelenmesi ve yeterliliğinin tartışılması amaçlanmıştır. Çalışmanın sonucunda, devlet ve vakıf üniversitelerinde standartlara ilişkin verilen derslerin çoğunluğunun seçmeli ders olduğu, önlisans ve lisans programlarındaki derslerin yeterli olmadığı ve derslerin çoğunun yüksek lisans ve doktora derecelerinde yer aldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Eğitimi, Muhasebe Standartları, Finansal Raporlama Standartları, Denetim Standartları, Ders Planı.

Jel Sınıflandırması: M40, M41, M42, M49

A Research on The Accounting, Financial Reporting and Auditing Standards Training in All Programs of The State and Foundation University in Turkey*

Abstract

With the adoption of Accounting Standards, Financial Reporting Standards and Independent Auditing Standards for some capital company in Turkey, it became necessary for all higher education institutions to include courses related to these standards within the curriculum. In this study; It is aimed to examine the courses related to Accounting, Financial Reporting and Auditing Standards in the accounting education given in associate degree, undergraduate, graduate and doctorate programs in relevant academic units of state and foundation universities affiliated to Higher Education Council in Turkey and to evaluate their adequacy. As a result of the study, it has been determined that the courses related to the standards in the state and foundation universities are not enough, the majority of the courses offered are elective courses, the courses in associate degree and undergraduate programs are not sufficient and most of the courses are in master and doctoral degrees.

Key Words: Accounting Education, Accounting Standards, Financial Reporting Standards, Auditing Standards, Curriculum.

Jel Classification: M40, M41, M42, M49

* Extended abstract is presented at the end of the article.

Atıfta bulunmak için/Cite this paper:

Gündüz, M. (2018). Türkiye'deki Devlet ve vakıf üniversitelerinin tüm programlarında muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartları eğitimi üzerine bir araştırma. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İİBF Dergisi*, 8 (1), 185-212.

1. Giriş

Günümüzde küreselleşme ile birlikte çok uluslu şirketlerin sayısı artmış, finansal piyasalar bütünleşmiş, para transferleri hız kazanmış ve ulusal sınırlar ortadan kalkmıştır. Uluslararası ticaretin gelişmesi, farklı coğrafyadaki şirketlerin birleşmesi ve işletmelerin aynı anda birden çok ülkeye menkul kıymet ihraç edebilmesi yatırımcılar açısından da finansal raporlama konusunda ülkeler arasındaki farklılıklarından kaynaklanan belli riskler doğurmuştur. Farklı ülkelerde yatırım yapan işletmeler, hem yatırım yaptıkları ülkelerin muhasebe uygulamalarına hem de kendi ülkelerinin muhasebe uygulamalarına göre finansal tablolar düzenlemek zorunda kalmışlardır (Demirkutlu, 2014, s. 158).

Yatırımcının, yatırım yaptığı ülkedeki uygulamaları kavrayabilmesi ve bu bilgilere güvenmesi önemlidir. Yatırımcılar yatırım yaptıkları ülkelerin muhasebe standartlarını daha sıkı sorgulamakta ve de finansal tabloların gerçek durumu yansıtmasından emin olmak istemektedirler (Akdoğan, 2003, s. 32). Bu nedenle işletmelerin finansal tablolarının, karşılaştırılabilir, ihtiyaca uygun, güvenilir ve anlaşılabilir olması için uluslararası muhasebe standartlarının ve politikalarının uygulanması gerekliliği ortaya çıkmış ve muhasebede ortak dil anlayışı getirilmiştir. Bu ortak dilin adı Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarıdır. Ayrıca bu tablolarda sunulan bilgilerin standartlara uygunluğunun ve güvenilirliğinin sağlanması amacıyla bağımsız denetim standartları düzenlenmiştir.

Muhasebe standartları, muhasebe uygulamalarına yön veren ve finansal tabloların hazırlanmasına düzen getiren normlardır. Başka bir ifade ile muhasebeci tarafından hangi nitelikte işlemlerin ve olayların, hangi değer üzerinden kaydedileceğini, sınıflandırılacağını ve hangi raporlarla sunulacağını belirleyen kurallardır (Aktürk, 2014, s. 65)

Uluslararası muhasebe standartları, kendine özgü muhasebe sistemi olan çeşitli ülkelerde etkinlik gösteren, çok uluslu işletmelerin muhasebe sistemi ile ilgili işlemlerden sonraki dönem sonu mali tablolarının değerlendirilmesinde belirli bir ölçüde bütünlük ve birlik sağlamak amacıyla uyulması gereken kuralların yazılı olduğu bir metindir (Yazıcı, 2003, s. 36). Bağımsız denetim standartları ise bağımsız denetçilik mesleğine ilişkin çalışma usul ve esaslarını, olanaklarını, çalışma sonuçlarının raporlanmasını, mesleğe girişi, mesleki yetki ve sorumluluğu tanımlayan yazılı metindir (Başpınar, 2005, s. 42).

Muhasebede ve finansal raporlamada Uluslararası Muhasebe/ Finansal Raporlama Standartları'nın oluşturulması amacıyla 1973 yılında Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (International Accounting Standards Committee-IASC) kurulmuştur. Bu komite 1973-2001 yılları arasında birçok standart yayınlamıştır. 2001 yılında bu komitenin ismi Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu

(International Accounting Standards Board-IASB) olarak değiştirilmiş olup, bu tarihten itibaren kurulun yayınlamış olduğu standartlar da Uluslararası Finansal Raporlama Standardı (UFRS) olarak adlandırılmaya başlanmıştır (Özerhan ve Yanık, 2015; Kocamaz, 2014,109).

Ülkemizde muhasebe standartlarını oluşturma yönünde çeşitli kurum ve kuruluşlar birçok çalışmalar yapmışlardır. Bu kuruluşlar; İktisadi Devlet Teşekkülleri Yeniden Düzenleme Komisyonu, Sermaye Piyasası Kurulu, Türk Standartları Enstitüsü, Türkiye Bankalar Birliği ve Maliye Bakanlığı bünyesinde oluşturulan çeşitli kuruluşlardır. 1994 yılında TÜRMOB tarafından, tüm ülkede faaliyette bulunan işletmelerin ve diğer kuruluşların mali tablolarının düzenlenmesini esas almak, muhasebe ilkelerinde tek düzeni gerçekleştirmek amacıyla “Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu” (TMUDESK) oluşturulmuştur. Daha sonra 1999 yılında bu kurul yerine Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) kurulmuştur. 2011 yılında ise Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu’nun (KGK) kurulmasıyla TMSK’nın görevi sona ermiştir (Gökçen, Ataman, Cebeci. ve Cavlak, 2015, s. 123).

Uluslararası denetim standartları ise 1977 yılında kurulan Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (International Federation of Accountants-IFAC) bünyesinde, üye ülkelerce belirlenmiş meslek mensuplarının oluşturduğu Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları Kurulu tarafından hazırlanmaktadır. TMUDESK tarafından hazırlanan ve yayınlanan ulusal denetim standartlarının amaçları, denetlenmiş finansal tabloların ihtiyaca uygun, gerçek, güvenilir, dengeli, karşılaştırılabilir ve anlaşılabilir nitelikte olmasını, ulusal muhasebe ilkelerinin gelişmesini ve benimsenmesini ve kamu yararı için uygulanacak ulusal muhasebe standartları ile muhasebe meslek mensuplarının, denetim faaliyetlerini disiplinli yürütebilmelerini sağlamaktır (Başpınar, 2005, ss. 42-43).

Türkiye’de finansal raporların uluslararası standartlarla uyumlu olarak düzenlenmesini ve denetlenmesini sağlayacak standartlar koymak, etkin bir kamu gözetimini gerçekleştirmek amacıyla 2011 yılında KGK kurulmuştur. KGK’nın görevlerinden birisi de, kamu gözetimi alanında uluslararası gelişmelerin gereği olarak yeni Türk Ticaret Kanunu uyarınca öngörülen bağımsız denetim alanını düzenlemektir. Bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşlarını yetkilendirmek, bağımsız denetim alanında kamu gözetimi yapmak ve böylece bağımsız denetimde uygulama birliğini, gerekli güveni ve kaliteyi sağlamak, Uluslararası Muhasebe Standartlarıyla uyumlu TMS oluşturmak ve yayımlamak ve Uluslararası Denetim Standartlarıyla uyumlu Türkiye Denetim Standartlarını (TDS) oluşturmak ve yayımlamak KGK’nın görevleri arasındadır.

2011 yılında yayınlanan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile bazı sermaye şirketlerine ülkemizde finansal tabloların düzenlenmesinde Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan TMS’lere,

kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine ve yorumlarına uyma ve bunları uygulama zorunluluğu getirilmiştir. Ayrıca 2017 yılında yayınlanan Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) ile bağımsız denetime tabi olup TFRS'yi uygulamayan işletmelerin münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardının (BOBİ FRS) uygulanması 1/1/2018 tarihinden itibaren zorunlu hale getirilmiştir.

Bu gelişmeler doğrultusunda, muhasebe mesleğinin uygulamasında, muhasebe denetiminde TMS, Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) ve Bağımsız Denetim Standartlarının (BDS) önemi her geçen gün daha da artmıştır. Muhasebe meslek mensuplarının ve muhasebe meslek mensubu adayları olan üniversitelerin ilgili önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin, muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarını uygulayabilecek şekilde eğitim almaları ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Muhasebe standartlarının yayınlanmasıyla birlikte muhasebe uygulamalarının işleyişi daha karmaşık ve anlaşılması zor hale gelmiştir. Muhasebe çevresindeki sürekli ve hızlı değişime bağlı olarak mesleki eğitimin sürdürülmesi oldukça önemlidir. Bu bağlamda muhasebe meslek mensuplarının karşılaştıkları değişiklikleri karşılamayı mümkün kılacak yeterli eğitim programlarını tedarik etmek her bir ülkedeki eğitim kurumlarının sorumluluğudur (Kutlu, 2010, 235). Bu nedenle muhasebe ve denetim meslek erbabı olarak ilgili bölümlerde eğitim alan öğrencilerin yeterli düzeyde muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına ilişkin dersler almaları gerekir.

Bu çalışmada Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartları derslerinin yeterliliğine ilişkin bir araştırma yapılmıştır. Çalışmada muhasebe ve denetim standartlarının ve eğitiminin önemine ilişkin bilgi verilmiştir. Ayrıca konuya ilişkin literatür taraması yapılmış ve yapılan araştırmanın sonucunda Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında, muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartları eğitimine verilen önem değerlendirilmiştir. Çalışma Türkiye'de yükseköğretim kurumlarındaki tüm önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında yer alan muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına ilişkin derslerin tamamını kapsamı bakımından önemlidir.

2. Literatür Taraması

Zaif ve Ayanoğlu (2007), "Muhasebe Eğitiminde Kalitenin Arttırılmasında Ders Programlarının Önemi: Türkiye'de Bir İnceleme" adlı çalışmayı yapmışlardır. Çalışmanın sonucunda muhasebe derslerinin oranının İşletme Bölümlerindeki derslerin % 14'üne tekabül ettiği, bu programlarda yer alan derslerin genel ihtiyacı karşılamada yetersiz kaldığını belirlemişlerdir.

Çankaya ve Hatipoğlu (2011), Türkiye’de Uluslararası Muhasebe Standartlarının uygulanabilirliğine ilişkin yaptıkları çalışmada ulaştıkları sonuçlardan birisi de; meslek mensuplarının UMS/UFRS ilke ve uygulamalarına ilişkin bilgi ve tecrübe eksikliklerinin ortadan kaldırılması için eğitim çalışmalarının yapılması ve söz konusu standartlara yönelik üniversitelerin ders planlarının güncelleştirilmesinin zorunlu olduğudur.

Dalğar vd. (2012), yaptıkları çalışmada; muhasebe mesleğine ilgisi yüksek olan ve okulundan mezun olduktan sonra muhasebecilik yapmayı düşündüğünü belirten öğrencilerin TMS/TFRS’ler hakkındaki farkındalıklarının diğer öğrencilere göre daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir.

Çankaya ve Dinç (2012), “Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uygulama Başarısını Etkileyen Faktörler: Bağımsız Denetçiler Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmada eğitim faktörü ile uygulama başarısı arasında pozitif yönlü ilişki bulunmuştur. Yani, eğitim düzeyi arttıkça uygulama başarısının da artacağı belirtilmiştir.

Kurnaz (2012), “Statistical Analysis of the Factors Affecting Accounting Students’ Awareness of the TAS (Turkish Accounting Standards) and TFRS (Turkish Financial Reporting Standards)” adlı çalışmada UFRS’nin uygulanmasında özellikle İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinin (İİBF) önemli roller üstleneceğini ve öğrencilere UFRS’nin öğretilmesiyle birlikte UFRS’ye geçişin daha kolay olacağı sonucuna ulaşmıştır.

Yıldız ve Yanık (2013), yaptıkları çalışmada muhasebe standartlarının Türkiye’de uygulanmasıyla muhasebe uygulamalarında meydana gelen değişiklikler muhasebe meslek adaylarını ve meslek mensuplarını yakından ilgilendirdiği için öğrencilerin bu konuda etkin bir şekilde bilgilendirilmesi gerektiği ve okullarda standartlar ile ilgili zorunlu derslerin okutulmasını, sürekli seminerler düzenlenerek öğrencilerin bu konuda bilinçlendirilmelerini önermişlerdir.

Gökçen vd. (2015), Türkiye’deki devlet üniversitelerinde lisans programlarında muhasebe standartları eğitimi üzerine yaptıkları araştırmada; lisans programlarında muhasebe eğitimi verilen işletme bölümlerinde, muhasebe standartları eğitimine yeterince önem verilmediğini, muhasebe standartlarına ilişkin derslerin verildiği bölümlerde de bu derslerin genellikle bir adet ve haftada 3 saat seçmeli ders olarak okutulduğu, derslerin içeriklerinin de TMS/TFRS Tam Setini kapsamadığını tespit etmişlerdir.

Durer, Akbaş ve Zeytinoğlu (2016), yaptıkları incelemede UFRS’nin uygulanması konusundaki belirsizliğin, UFRS’nin eğitim planına dahil edilmesindeki en zorlu husus olarak görüldüğüne ve muhasebe eğitiminde izlenmesi gereken en uygun

yolun Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği (MSUGT) ve vergi yasaları ile UFRS'ye eşit oranda ağırlık verilmesi olduğuna işaret etmişlerdir.

Karacıoğlu ve Dızman (2016), yaptıkları çalışmada Türkiye'de TMS-TFRS kapsamında verilen muhasebe eğitiminin kalite standartları açısından yeterliliğini incelemişlerdir. Çalışmanın sonucunda ulaşılan sonuçlardan birisi de muhasebe eğitimi verilen kurumlarda muhasebe ders programlarının yenilenmesinin gerekliliğidir.

Koçyiğit ve Tanç (2017), yaptıkları çalışmada Türkiye'de lisansüstü muhasebe ve işletme eğitiminde muhasebe standartlarına ilişkin derslerin verilme düzeyinin ve ders içeriklerinin belirlenerek, ders içeriklerinin TMS/TFRS Tam Seti'ne uyumunu ortaya koymayı amaçlamışlardır. Çalışmanın sonucunda lisansüstü eğitim programlarında muhasebe standartlarına ilişkin derslerin, ders içeriklerinin TMS/TFRS Tam Seti'ni karşılamadığı görülmüştür.

Öztürk ve Erdoğan (2017), Batı Akdeniz Bölgesinde yer alan üniversitelerdeki muhasebe eğitime yönelik bir araştırma yapmışlar ve muhasebe standartları ve denetim standartları derslerinin seçmeli olsa bile bütün üniversitelerde öğrencilere gösterilmesi gerektiğini sonuçları arasında vurgulamışlardır.

3. Araştırma

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada; Türkiye'de devlet ve vakıf üniversitelerinin ilgili akademik birimlerinde önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında verilen muhasebe eğitiminde muhasebe standartları, finansal raporlama standartları ve denetim standartlarına ilişkin derslerin belirlenmesi ve yeterliliğinin tartışılması amaçlanmıştır.

3.2. Araştırmanın Yöntemi

Çalışmada Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerinin ve vakıf meslek yüksekokullarının web sayfaları ve Bologna süreci kapsamında Bologna Bilgi Paketleri (AKTS bilgi paketi) incelenmiştir. Web sayfalarından ve Bologna bilgi paketlerinden ilgili ders planları ve ders içerikleri incelenerek, muhasebe standartları, finansal raporlama standartları ve denetim standartlarına ait derslerin önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarda verilme düzeylerine, seçmeli ya da zorunlu olmalarına ve ders kredilerine ve ders adlarına ilişkin tespitler yapılmıştır.

3.3. Araştırmanın Kapsamı

Araştırmanın kapsamını 2018 yılı itibariyle Yükseköğretim Kurulu'na bağlı 112 devlet üniversitesi, 68 vakıf üniversitesi ve 5 vakıf meslek yüksekokulunun önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarındaki muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına ait dersler oluşturmaktadır.

Bu üniversite ve vakıf meslek yüksekokullarının önlisans programında muhasebe ve vergi uygulamaları bölümü, lisans programında işletme ve muhasebe bölümleri, yüksek lisans ve doktora programlarında ise tezli-tezsiz İşletme, tezli-tezsiz muhasebe ve finansman ve tezli-tezsiz muhasebe-denetim alanlarında verilen muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına ilişkin dersler incelenmiştir. Dersler ele alınırken dersin adı, kredisi, zorunlu/seçmeli oluşu ve okutulduğu birimler dikkate alınmıştır. Ancak bazı üniversitelerin web sayfalarında birimlere ve ders planlarına ulaşamamıştır. Ulaşılamayan birimler kapsam dışında tutulmuştur.

3.4. Araştırmanın Bulguları

Yapılan araştırmanın değerlendirmesini yaparken standartlara ilişkin tüm programlar için muhasebe standartları, finansal raporlama standartları ve denetim standartlarına ilişkin derslere ait bilgiler ayrı tablolar halinde listelenmiştir.

3.4.1. Önlisans Programlarında Muhasebe, Finansal Raporlama ve Denetim Standartlarına İlişkin Dersler

Yükseköğretim kurumlarında önlisans programında yer alan muhasebe standartları, finansal raporlama standartları ve denetim standartlarına ilişkin dersler içerisinde hiçbir önlisans programında denetim standartlarına ilişkin derse rastlanmamıştır. Tablo 1'de Ön lisans programlarında yer alan muhasebe standartlarına ilişkin derslere yer verilmiştir.

Tablo 1: Önlisans Programlarında Yer Alan Muhasebe Standartlarına İlişkin Dersler

No	Üniversite	Birim	S/ Z	Ders Saati	Ders Adı
1	Adıyaman Üni.	Besni MYO	S	2T	Muh. Stand.
2	Ahi Evran Üni.	Mucur MYO	Z	3 (2T-1U)	Muh. Stand. Ve Uyg.
3	Akdeniz Üni.	Korkuteli MYO	Z	2T	Türk Muh. Stand.
4	Balıkesir Üni.	Balıkesir MYO	S	3T	Muh. Stand.
		Bigadiç MYO	S	3T	Muh. Stand.
		Havran MYO	S	2T+1U	Muh. Stand.
		Savaştepe MYO	S	2T+1U	Muh. Stand.
		Savaştepe MYO	S	2T	Muh. Stand.

Tablo 1: Önlisans Programlarında Yer Alan Muhasebe Standartlarına İlişkin Dersler (Devamı)

No	Üniversite	Birim	S/ Z	Ders Saati	Ders Adı
5	Bandırma Onyedli Eylül Üni.	Bandırma MYO	S	3T	Muh. Stand.
		Gönen MYO	S	3T	Muh. Stand.
6	Bilecik Şeyh Edebali Üni.	Bilecik MYO	S	2T+1U	Muh. Stand.
		Bozüyük MYO	S	2T+1U	Muh. Stand.
		Gölpazarı MYO	S	2T+1U	Muh. Stand.
		Osmaneli MYO	S	2T+1U	Muh. Stand.
		Söğüt MYO	S	2T+1U	Muh. Stand.
7	Bingöl Üni.	SBMYO	S	3T	Muh. Stand.
8	Çankırı Karatekin Üni.	MYO	S	3T-1U	Muh. Stand.
9	Dokuz Eylül Üni.	MYO	S	3T	Muh. Stand.
10	Dumlupınar Üni.	MYO	S	3T	Muh. Stand.
11	Düzce Üni.	MYO	S	1T-1U	Muh. Stand.
12	Gaziantep Üni.	N.Topçuoğlu MYO	S	2T	Türkiye Muh. Stand.
		Oğuzeli MYO	S	2T	Muh. Stand.
13	İstanbul Üni.	MYO	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
14	Kırklareli Üni.	Lüleburgaz MYO	S	4T	Türk Muh. Stand.
		SBMYO	S	4T	Türk Muh. Stand.
15	Kilis 7 Aralık Üni.	MYO	S	2T	Muh. Stand.
16	Mersin Üni.	MYO	S	3T	Muh. Stand.
17	Ordu Üni.	Ordu MYO	S	2T	Türkiye Muh. Stand.
18	Recep Tayyip Erdoğan Üni.	SBMYO	Z	3T	Muh. Stand.
19	Sakarya Üni.	Akyazı MYO	S	2T+1U	Muh. Stand.
		Geyve MYO	S	2T+1U	Muh. Stand.
		Karasu MYO	S	2T+1U	Muh. Stand.
20	Selçuk Üni.	Beyşehir MYO	Z	3T	Muh. Stand.
		Cihanbeyli MYO	Z	3T	Muh. Stand.
		SBMYO	S	3T	Muh. Stand.
21	Siirt Üni.	SBMYO	Z	2T	Muh. İlke ve Stand.
22	Uşak Üni.	SBMYO	S	2T	Muh. Stand.
23	Yıldız Teknik Üni.	İk.İd.Prog	Z	2T	Muh. Stand.
24	Yüzüncü Yıl Üni.	Van MYO	Z	3T	Muh. Stand.-I
		Van MYO	Z	3T	Muh. Stand.-II
25	Gedik Üni.	MYO	Z	2T	Muh. Stand.
26	İstanbul Aydın Üni.	MYO	Z	3T	Muh. Stand.
27	İstanbul Bilgi Üni.	MYO	Z	2T	Muh. Stand.
28	İstinye Üni.	MYO	Z	2T	Muh. Stand.
29	İzmir Ekonomi Üni.	MYO	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
30	Nişantaşı Üni.	MYO	Z	2T+1U	Türk Muh. Stand.
31	Okan Üni.	MYO	S	3T	Muh. Stand.

Türkiye’de 31 devlet ve vakıf üniversitesinde önlisans programında Muhasebe Standartları, Uluslararası ve Türkiye Muhasebe Standartları adlarında dersler tespit edilmiştir. Önlisans programında 24 devlet üniversitesinde muhasebe

standartlarına ilişkin dersler bulunmaktayken sadece 7 vakıf üniversitesinde muhasebe standartlarına ilişkin ilgili derslere rastlanmıştır.

Tablo 2: Önlisans Programlarında Yer Alan Finansal Raporlama Standartlarına İlişkin Dersler

No	Üniversite	Bölüm vakıf	S/ Z	Ders Saati	Ders Adı
1	Ahi Evran Üni.	SBMYO	S	2 (1T-1U)	Türkiye Fin.Rap. Stand. - Türkiye Muh. Stand.
2	Aksaray Üni.	SBMYO	Z	2T	Muh. Ve Rap. Stand.

Tablo 2’de Ön lisans programlarında yer alan finansal raporlama standartlarına ilişkin derslere yer verilmiştir. Tablo üzerinde de görüldüğü gibi önlisans programlarında sadece iki devlet üniversitesinde iki kredilik finansal raporlama standartlarına ilişkin ders tespit edilmiştir.

3.4.2. Lisans Programlarında Muhasebe, Finansal Raporlama ve Denetim Standartlarına İlişkin Dersler

Türkiye’de devlet ve vakıf üniversitelerinin fakülte ve yüksekokullarında yer alan işletme, muhasebe-finance, muhasebe-denetim ve muhasebe bilgi sistemleri bölümlerinin ders planları incelenerek, muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına ilişkin dersler listelenmiştir. Tablo 3’de lisans programlarında yer alan muhasebe standartlarına ilişkin dersler gösterilmiştir.

Tablo 3: Lisans Programlarında Yer Alan Muhasebe Standartlarına İlişkin Dersler

No	Üniversite	Bölüm	S/ Z	Ders Saati	Ders Adı
1	Adıyaman Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
2	Afyon Kocatepe Üni.	Muh-UBYO	Z	3T	Muh. Stand.
3	Akdeniz Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
4	Aksaray Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand. Uyg.
5	Bandırma Onyeddi Eylül Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand. -I
		İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand.-II
6	Bayburt Üni.	İşletme	S	3T	Urs. Muh. Stand.
7	Bilecik Şeyh Edebali Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
		Muh.-Den. UBYO	Z	3T	Urs. Muh. Stand.
8	Bozok Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
9	Çankırı Karatekin Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.-I
		İşletme	S	3T	Muh. Stand.-II

Tablo 3: Lisans Programlarında Yer Alan Muhasebe Standartlarına İlişkin Dersler (Devamı)

No	Üniversite	Bölüm	S/ Z	Ders Saati	Ders Adı
10	Dumlupınar Üni.	UBYO	Z	3T	Muh. Stand.
11	Fırat Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
12	Hacettepe Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
13	Harran Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
14	İnönü Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.-I
		İşletme	S	3T	Muh. Stand.-II
15	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üni.	İşletme	S	2T	Muh. Standatları
16	Karadeniz Teknik Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand.
17	Kırıkkale Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.-I
		İşletme	S	3T	Muh. Stand.-II
18	Mardin Artuklu Üni.	İşletme	Z	3T	Muh. Stand.
19	Marmara Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
20	Mehmet Akif Ersoy Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
		Muh ve Fin Yön	S	3T	Muh. Stand.
21	Ondokuz Mayıs Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand. Ve Uyg.
22	Osmaniye Korkut Ata Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
23	Niğde Ömer Halis Demir Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand.
24	Selçuk Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
25	Süleyman Demirel Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
26	Şırnak Üni.	İşletme	S	2T	Muh. Stand.
27	Trakya Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand.
28	Türk Alman Üni.	İşletme	Z	2T	Ulrs. Muh. Stand.- 1
		İşletme	Z	2T	Ulrs. Muh. Stand.-2
29	Uludağ Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
30	Uşak Üni.	Muh.B.S. (UBYO)	Z	3T+1U	Muh. Stand.-I
		Muh.B.S. (UBYO)	Z	3T+1U	Muh. Stand.-II
31	Yalova Üni.	İşletme	Z	3T	Ulrs. Muh. Stand.
32	İbn-u Haldun Üni.	İşletme	S	3T	Inter.Fin. Ac.Stand.
33	İstanbul Arel Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
		Muh-Fins	Z	3T	Muh. Stand.-II
34	İstanbul Aydın Üni.	Muh-Fins. Yön.	Z	3T	Muh. Stand.
35	İstanbul Esenyurt Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
36	İstanbul Gelişim Üni.	İşletme	Z	3T	Ulrs. Muh. Stand.-I
		İşletme	Z	3T	Ulrs. Muh. Stand.-II
37	Nişantaşı Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
		Muh.-Fins.	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
38	Ufuk Üni.	İşletme	Z	3T	Ulrs. Muh. Stand.
39	Yaşar Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.

Türkiye’de 39 devlet ve vakıf üniversitesinde lisans programlarında muhasebe standartlarına ilişkin dersler tespit edilmiştir. Lisans programlarında 31 devlet üniversitesinde Muhasebe standartlarına ilişkin dersler bulunmaktayken sadece 8 vakıf üniversitesinde muhasebe standartlarına ilişkin derslere rastlanmıştır. Derslerin büyük çoğunluğu Muhasebe Standartları ve Uluslararası Muhasebe Standartları olarak adlandırılırken, Türkiye Muhasebe Standartları adı da kullanılmıştır.

Tablo 4’de lisans programlarında yer alan finansal raporlama standartlarına ilişkin dersler gösterilmiştir.

Tablo 4: Lisans Programlarında Yer Alan Finansal Raporlama Standartlarına İlişkin Dersler

No	Üniversite	Bölüm	S/ Z	Ders Saati	Ders Adı
1	Alanya Alaaddin Keykubat Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Ve Finans. Rap. Stand.
2	Ankara Üni.	UBYO Gayrimenkul	Z	3T	Değerleme Ve Finans. Rap. Stand. Ve Meslek Etiği
3	Artvin Çoruh Üni.	İşletme	S	3T	Finans. Rap. Stand.
4	Balıkesir Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Finans. Rap. Stand.
5	Celal Bayar Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap.
6	Düzce Üni.	İşletme	S	3T	Finans. Rap. Stand.
7	Ege Üni.	İşletme	S	3T	International Financial Reporting Standards
8	Gazi Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Ve Finans. Rap. Stan.
9	Karamanoğlu Mehmetbey Üni.	İşletme	S	2T	Muh. /Finans. Rap. Stand.
10	Kırklareli Üni.	İşletme	S	3T	Uluslar Arası Finans. Rap. Stand.
11	Kocaeli Üni.	İşletme	S	2T	Finans. Rap. Stand.
12	Necmettin Erbakan Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.
13	Muğla Sıtkı Koçman Üni.	İşletme	S	3T	Finans. Rap. Stand.
14	Mustafa Kemal Üni.	İşletme	S	3T	Finans. Rap. Ve Muh. Stand.
15	Recep Tayyip Erdoğan Üni.	İşletme	Z	3T	Finans. Rap. Stand.- I
		İşletme	Z	3T	Finans. Rap. Stand.- Iı
16	Selçuk Üni.	İşletme	S	3T	Uluslar Arası Finans. Rap. Stand.
17	Munzur Üni.	İşletme	Z	3T	Türkiye Muh. / Finans. Rap. Stand.
18	Yıldız Teknik Üni.	İşletme	S	3T	Finans. Rap. Stand.
19	Yıldırım Beyazıt Üni.	İşletme	S	3T	International Reporting Standards
20	Başkent Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.
21	Çankaya Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.
22	İstanbul Kültür Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.
23	İstanbul Ticaret Üni.	Muh-Den	Z	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.
24	Okan Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Finans. Rap. Stand.
25	Türk Hava Kurumu Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.
26	Yeni Yüzyıl Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.

Türkiye’de 26 devlet ve vakıf üniversitesinde lisans programlarında finansal raporlama standartlarına ilişkin dersler tespit edilmiştir. Lisans programlarında 19 devlet üniversitesinde Finansal Raporlama standartlarına ilişkin dersler bulunmaktayken, sadece 7 vakıf üniversitesinde ilgili ders bulunmaktadır. Ders adları genel olarak Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ve Finansal Raporlama Standartları olarak adlandırılmıştır.

Tablo 5: Lisans Programlarında Yer Alan Denetim Standartlarına İlişkin Dersler

No	Üniversite	Bölüm	S/ Z	Ders Saati	Ders Adı
1	Bilecik Şeyh Edebali Üni.	Muh.-Den. UBYO	Z	3T	Ulrs. Den. Stand.
2	İstanbul Ticaret Üni.	Muh-Den	Z	3T	Ulrs. Den.Stand.

Tablo 5’de lisans programlarında yer alan denetim standartlarına ilişkin dersler gösterilmiştir. Tabloda görüldüğü gibi lisans programları içerisinde sadece iki üniversitenin Muhasebe-Denetim bölümlerinde zorunlu olarak okutulan Uluslararası Denetim Standartları dersi tespit edilmiştir. Bu lisans programlarının yer aldığı üniversitelerin biri devlet diğeri vakıf üniversitesidir.

3.4.3. Yüksek Lisans Programlarında Muhasebe, Finansal Raporlama ve Denetim Standartlarına İlişkin Dersler

Türkiye’de devlet ve vakıf üniversitelerinin sosyal bilimler enstitülerinin ders planları incelenerek, İşletme, Muhasebe-Finansman, Muhasebe-Denetim ve diğer alanlarda verilen yüksek lisans dersleri arasında yer alan muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına ilişkin dersler listelenmiştir. Tablo 6’da yüksek lisans programlarında yer alan muhasebe standartlarına ilişkin dersler gösterilmiştir.

Tablo 6: Yüksek Lisans Programlarında Yer Alan Muhasebe Standartlarına İlişkin Dersler

No	Üniversite	Bölüm	S/ Z	Ders Saati	Ders Adı
1	Adıyaman Üni.	İşletme-Tezsiz	S	3T	Muh. Stand.
2	Afyon Kocatepe Üni.	Muh-Finans	S	3T	Türkiye Muh. Stand./ T.F.R.S.
3	Akdeniz Üni.		S	3T	Muh. Stand.
4	Aksaray Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand. Uyg.
5	Bartın Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand.
6	Bozok Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
7	Cumhuriyet Üni.	İşletme Tezli-Tezsiz	S	3T	Türkiye Muh. Stand.Ve Uyg.I-II
		İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand.
		İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand. Fins. Tab. Ve Analizi

Tablo 6: Yüksek Lisans Programlarında Yer Alan Muhasebe Standartlarına İlişkin Dersler (Devamı)

No	Üniversite	Bölüm	S/ Z	Ders Saati	Ders Adı
8	Çanakkale Onsekiz Mart Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
9	Çankırı Karatekin Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
		İşletme	S	3T	Türk Muh. Stand.
		İşletme-Tezsiz	S	3T	Muh. Stand.
10	Çukurova Üni.	Muh.Tezsiz	Z	3T	Muh. Stand.
11	Erciyes Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand. Ve Uyg.
		Muh-Fins.	S	3T	Muh. Stand. Ve UygI
		Muh-Fins.	S	3T	Muh. Stand. Ve Uyg. II
12	Erzincan Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand.
13	Fırat Üni.	İşletme	Z	3T	Muh. Stand.
14	Gazi Üni.	Muh-Finans	S	3T	Muh. Kuramı, Stand. Ve Uyg.
15	Gaziantep Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand. Ve Uyg.
		İşletme-Tezsiz	S	3T	Muh. Stand. Ve Uyg.
16	Harran Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand.
17	Hitit Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand. Ve Uyg.
18	İnönü Üni.	İşletme	Z	3T	Muh. Teorisi Ve Stand.
19	Kırıkkale Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
		İşletme	S	3T	Meslek Hukuku Ve Muh. Stand.
20	Kırklareli Üni.	İşletme-Tezsiz	S	3T	Muh. Stand.
21	Kocaeli Üni.	Muh-Fins.	S	3T	Muh. İlke Ve Stand.
22	Marmara Üni.	Muh-Fins.	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
23	Mehmet Akif Ersoy Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
		Muh ve Fins. Yön.	S	3T	Muh. Stand.
24	Mustafa Kemal Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand.
		İşletme-Tezsiz		3T	Türkiye Muh. Stand.
25	Osmaniye Korkut Ata Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
26	Niğde Ömer Halis Demir Üni.	Muh-Finans	S	3T	Muh. Stand. Ve Uyg.
27	Sakarya Üni.	İşletme	S	3T	Karşılaştırmalı Muh. Stand.
28	Süleyman Demirel Üni.	İşletme	Z	3T	Muh. Stand.
29	Trakya Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
30	Uludağ Üni.	İşletme	S	2T	Türkiye Muh. Stand.
		İşletme-Tezsiz	S	3T	Türkiye Muh. Stand.
31	Yalova Üni.	İşletme-Tezsiz	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
32	Başkent Üni.	Muh-Finans	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
33	İstanbul Arel Üni.	Muh-Den.	S	3T	Muh. Stand.
		Muh-Finans	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
34	Nişantaşı Üni.	Ulus.Fin.Rap Denetim Tezsiz	Z	3T	Muh. Stand.
35	Nuh Naci Yazgan Üni	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
36	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üni.	İşletme	S	3T	Finansal Muh. Stand. Ve Uyg.
37	Türk Hava Kurumu Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.

Tablo 7’de yüksek lisans programlarında yer alan Finansal Raporlama Standartlarına ilişkin dersler gösterilmiştir.

Tablo 7: Yüksek Lisans Programlarında Yer Alan Finansal Raporlama Standartlarına İlişkin Dersler

No	Üniversite	Bölüm	S/ Z	Ders Saati	Ders Adı
1	Akdeniz Üni.	Muh-Finans	S	3T	Finans. Rap. Stand.
2	Balıkesir Üni.	Muh-Finans	S	3T	Türkiye Muh. /Finans. Rap. Stand.I
		Muh-Finans	S	3T	Türkiye Muh. /Finans. Rap. Stand.-II
3	Boğaziçi Üni.	İşletme	S	3T	Finans. Rap.
4	Cumhuriyet Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Finans. Rap. Stand.
5	Çukurova Üni.	Muh.Tezsiz	Z	3T	Finans. Rap. Stand.
6	Dokuz Eylül Üni.	Muh-Tezsiz	Z	3T	Ulrs. Muh. Ve Finans. Rap. Stand.
7	Gazi Üni.	Muhasebe	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand. Uyg.
8	Gümüşhane Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.
9	İstanbul Üni.	Muhasebe	Z	3	Ulrs. Finans. Rap.
		İşletme	S	3	Ulrs. Finans. Rap. Stand.
10	İzmir Kâtip Çelebi Üni.	İşletme	S	3T	Türkiyede Finans. Rap. Stand.
		İşletme-Tezsiz	S	3T	Türkiye Finans. Rap. Stand.
11	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üni.	İşletme	S	3T	KOBİ’ler İçin Finans. Rap. Stand. 1,2
		İşletme-Tezsiz	S	3T	KOBİ’ler İçin Finans. Rap. Stand. 1, 2
12	Karamanoğlu Mehmetbey Üni.	İşletme	S	3T	Finans. Rap. Stand. ve Uyg.
13	Necmettin Erbakan Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.
14	Muğla Sıtkı Koçman Üni.	İşletme	S	3T	Finans. Rap. Stand.
		İşletme-Tezsiz	S	3T	Finans. Rap. Stand.
		Muh-Fin	S	3T	Finans. Rap. Stand.
15	Ondokuz Mayıs Üni.	Muh-Finans	S	3T	Finans. Rap. Stand. Ve Uyg.
		İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand. ve Uyg.
16	Recep Tayyip Erdoğan Üni.	İşletme	Z	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand. Uyg.
		İşletme	Z	3T	Ulrs.Finans. Rap. Stand. Uyg.
17	Süleyman Demirel Üni.	İşletme	Z	3T	Finans. Rap. Stand. Uyg.
18	Yıldırım Beyazıt Üni.	İşletme	Z	3T	Muh. Ve Finans. Rap. Stand. Uyg.
19	Haliç Üni.	Muh. Den.	S	3T	Ulrs. Muh. Ve Finans. Rap.Stand.
20	Işık Üni.	Muh. Den.	Z	3T	Ulrs. Muh. ve Finans. Rap. Stand.
21	İstanbul Bilgi Üni.	Muh. Ve Den.	Z	3T	Finans. Rap. Stand.
22	İzmir Ekonomi Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. ve Analiz
23	Maltepe Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.
		İşletme-Tezsiz	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.
24	Yeditepe Üni.	Muh-Finans.	Z	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.
		İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.

Tablo 7’de Türkiye’de 24 devlet ve vakıf üniversitesinin sosyal bilimler enstitülerinin yüksek lisans programlarında finansal raporlama standartlarına ilişkin dersler listelenmiştir. Yüksek lisans programlarında 18 devlet üniversitesinde Finansal raporlama standartlarına ilişkin dersler bulunmaktayken, sadece 6 vakıf üniversitesinin yüksek lisans programında finansal raporlama standartlarına ilişkin derslere rastlanmıştır. Tablo 7’de görüldüğü gibi derslerin büyük çoğunluğu Uluslararası Finansal Raporlama Standartları, Finansal Raporlama Standartları Uygulaması şeklinde adlandırılmıştır. Türkiye Finansal Raporlama Standartları ve Küçük Ve Orta Ölçekli İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standartları dersleri de bulunmaktadır. Finansal raporlama standartlarına ilişkin dersler çoğunlukla İşletme anabilim dalı tezli yüksek lisans programında yer alırken, İşletme-tezsiz, Muhasebe-Finansman ve Muhasebe-Denetim dalında da Finansal Raporlama standartlarına ilişkin dersler yer almıştır.

Tablo 8’de yüksek lisans programlarında yer alan Denetim Standartlarına ilişkin dersler gösterilmiştir.

Tablo 8: Yüksek Lisans Programlarında Yer Alan Denetim Standartlarına İlişkin Dersler

No	Üniversite	Bölüm	S/ Z	Ders Saati	Ders Adı
1	Akdeniz Üni.	İşletme-Tezsiz	S	3T	Den. Ve Den. Stand.
2	Anadolu Üni.	Muh-Finans	S	3T	Den.Stand.
3	Ankara Üni.	İç Denetim ve İç Kontrol	Z	3T	İç Den. Teorisi Ve Stand.
		Dış Ticaret ve Ulus. Pazarlama	S	3T	Ulrs. Den.Stand.
4	Atatürk Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. İç Den. Stand.
5	Balıkesir Üni.	İşletme	S	3T	Den. Stand.-I
		İşletme	S	3T	Den. Stand.-II
		İşletme-Tezsiz	S	3T	Den. Stand.-I
		İşletme-Tezsiz	S	3T	Den. Stand.-II
6	Bandırma Onyediy Eylöl Üni.	İşletme	S	3T	Den. Stand.-I
		İşletme	S	3T	Den. Stand.-II
		İşletme-Tezsiz	S	3T	Den. Stand.- I,II
		İşletme-Tezsiz	S	3T	Den. Stand.-I
7	Karabük Üni.	İşletme	S	3T	Den. Stand.
8	Kırıkkale Üni.	Muh-Fin	S	3T	Den. Stand. Ve Uyg.-I
9	Marmara Üni.	Muhasebe Denetimi	Z	3T	Muh. Ve Den. Stand.
10	Ondokuz Mayıs Üni.	Muh-Finans	S	3T	Bağımsız Den.Stand. Ve Uyg.
11	Pamukkale Üni.	Muh-Finans	S	3T	Muh. Den. Ve Ulrs. Muh. Stand.
12	Recep Tayyip Erdoğan Üni.	İşletme	Z	3T	Ulrs. Den. Stand.
		İşletme	Z	3T	Ulrs. Den. Stand.
13	Sinop Üni.	İşletme	S	3T	Den. Stand.-I
		İşletme	S	3T	Den. Stand.-II

Tablo 8: Yüksek Lisans Programlarında Yer Alan Denetim Standartlarına İlişkin Dersler (Devamı)

No	Üniversite	Bölüm	S/ Z	Ders Saati	Ders Adı
14	Süleyman Demirel Üni.	İşletme	Z	3T	Den. Stand. Uyg.
15	Haliç Üni.	Muh. Den.	S	3T	Den. Teorisi ve Den. Stand.
16	Işık Üni.	Muh. Den.	Z	3T	Den. Teorisi ve Den. Stand.
		Muh. Den.-Tezsiz	Z	3T	Ulrs. Den. Stand.
17	İstanbul Arel Üni.	Muh-Den. (Tezli,Tezsiz)	S	3T	Ulrs. Den. Stand.
18	İstanbul Aydın Üni.	İşletme Yön.	Y		Den. Stand. Ve Türkiye' De Den. Yapısı
19	Karatay Üni.	Muh-Den.	Z	3T	Ulrs. Den. Stand.
20	Nişantaşı Üni.	Ulus. Fin. Rapor. Ve Denetim-Tezsiz	S	3T	Den. Teorisi ve Ulrs. Den. Stand.

Tablo 8’de Türkiye’de 20 devlet ve vakıf üniversitesinin sosyal bilimler enstitüsünün yüksek lisans programlarında denetim standartlarına ilişkin dersler listelenmiştir. Yüksek lisans programlarında 14 devlet üniversitesinde denetim standartlarına dersler bulunmaktayken, sadece 6 vakıf üniversitesinin yüksek lisans programında denetim standartlarına ilişkin derslere rastlanmıştır. Tablo 8’de görüldüğü gibi derslerin büyük çoğunluğu Uluslararası Denetim Standartları, Denetim Standartları şeklinde adlandırılmıştır.

3.4.4. Doktora Programlarında Muhasebe, Finansal Raporlama ve Denetim Standartlarına İlişkin Dersler

Türkiye’de devlet ve vakıf üniversitelerinin sosyal bilimler enstitülerinin ders planları incelenerek, İşletme, Muhasebe-Finansman, Muhasebe-Denetim ve diğer alanlarda verilen doktora dersleri arasında yer alan muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına ilişkin dersler listelenmiştir. Tablo 9’da doktora programlarında yer alan Muhasebe Standartlarına ilişkin dersler gösterilmiştir.

Tablo 9: Doktora Programlarında Yer Alan Muhasebe Standartlarına İlişkin Dersler

No	Üniversite	Bölüm	S/ Z	Ders Saati	Ders Adı
1	Afyon Kocatepe Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
2	Akdeniz Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand. Uyg.
		İşletme	S	3T	Muh. Stand.
		İşletme	S	3T	Turizm İşl. Muh. Stand.
		İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand.
3	Aksaray Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand.
4	Anadolu Üni.	Muhasebe	Z	3T	Türkiye Muh. Stand.
5	Atatürk Üni.	İşletme	Z	3T	Muh. Stand.
6	Balıkesir Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand. Ve Rap.

Tablo 9 Devamı

No	Üniversite	Bölüm	S/ Z	Ders Saati	Ders Adı
7	Bandırma Onyedi Eylül Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand. Ve Rap.
		İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
8	Bartın Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand.
9	Çanakkale Onsekiz Mart Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
10	Erciyes Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand. Ve Uyg.
11	Erzincan Üni.	İşletme	Z	3T	Türkiye Muh. Stand.
12	Gaziantep Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
13	Gaziosmanpaşa Üni.	Muh-Fins	S	3T-3U	Türkiye Muh. Stand. Uyg.
		Muh-Fins	S	3T-3U	Muh. Stand.
		İşletme	S	3T-3U	Türkiye Muh. Stand. Uyg.
		İşletme	S	3T-3U	Muh. Stand.
14	Gümüşhane Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
15	İnönü Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.-I
		İşletme	S	3T	Muh. Stand.-II
16	Kırıkkale Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
		Muh-Fin	S	3T	Ulrs. Muh. Stand. Ve Uyg.-I
		Muh-Fin	S	3T	Ulrs. Muh. Stand. Ve Uyg.
17	Kilis 7 Aralık Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
18	Mehmet Akif Ersoy Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
19	Namık Kemal Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Muh. Stand.
20	Niğde Üni.	Muh-Fin	S	3T	Muh. Stand. Ve Uyg.
21	Osmaniye Korkut Ata Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
22	Süleyman Demirel Üni.	İşletme	Z	3T	Muh. Stand.
23	Uşak Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand.
24	Yüzüncü Yıl Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
25	Bülent Ecevit Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
26	Başkent Üni.	Muh-Fins	S	3T	Ulrs. Muh. Stand.
27	İstanbul Arel Üni.	İşletme- Muh-Fins	Z	3T	Ulrs. Muh. Stand.

Tablo 9’da Türkiye’de 28 devlet ve vakıf üniversitesinin sosyal bilimler enstitülerinin doktora programlarında muhasebe standartlarına ilişkin dersler listelenmiştir. Doktora programlarında 26 devlet üniversitesinde muhasebe standartlarına ilişkin dersler bulunmaktayken, sadece 2 vakıf üniversitesinin doktora programında muhasebe standartlarına ilişkin derslere rastlanmıştır. Derslerin büyük çoğunluğu Muhasebe Standartları, Uluslararası Muhasebe Standartları ve Uluslararası Muhasebe Standartları Uygulaması şeklinde adlandırılmıştır.

Tablo 10’da doktora programlarında yer alan Finansal raporlama standartlarına ilişkin dersler gösterilmiştir.

Tablo 10: Doktora Programlarında Yer Alan Finansal Raporlama Standartlarına İlişkin Dersler

No	Üniversite	Bölüm	S/ Z	Ders Saati	Ders Adı
1	Akdeniz Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Finans. Rap. Stand.
2	Ankara Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.
3	Balıkesir Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Stand. Ve Raporlama
		Muh-Fin	Z	3T	Türkiye Muh. Finans. Rap. Stand.-I
		Muh-Fin	Z	3T	Türkiye Muh. /Finans. Rap. Stand.-II
4	Celal Bayar Üni.	İşletme	S	3T	Finans. Rap. Stand.
		Muh-Fin	Z	3T	Finans. Rap. Stand.
		Muh-Fin	S	3T	Finans. Rap. Stand.
5	Cumhuriyet Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Finans. Rap. Stand Maliyet Muh. Uyg.
6	Dokuz Eylül Üni.	İşletme	S	3T	Muh. Ve Finans. Rap. Stand. Uyg.
7	Dumlupınar Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.
8	Düzce Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.
9	Gazi Üni.	Muh-Fins	S	3T	Karşılaştırmalı Finans. Rap. Stand. Ve Uyg.
10	Necmettin Erbakan Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.
11	Süleyman Demirel Üni.	İşletme	Z	3T	Finans. Rap. Stand. Uygulaması
12	Trakya Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Finans. Rap. Stand.
13	Yıldız Teknik Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.
14	Başkent Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Finans. Rap. Stand.

Tablo 10’da görüldüğü gibi Türkiye’de 14 devlet ve vakıf üniversitesinin sosyal bilimler enstitülerinin doktora programlarında finansal raporlama standartlarına ilişkin dersler listelenmiştir. Doktora programlarında 13 devlet üniversitesinde finansal raporlama standartlarına ilişkin dersler bulunmaktayken, sadece 1 vakıf üniversitesinin doktora programında muhasebe standartlarına ilişkin derse rastlanmıştır. Derslerin büyük çoğunluğu Finansal Raporlama ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları şeklinde adlandırılmıştır.

Tablo 11’de doktora programlarında yer alan denetim standartlarına ilişkin dersler gösterilmiştir.

Tablo 11: Doktora Programlarında Yer Alan Denetim Standartlarına İlişkin Dersler

No	Üniversite	Bölüm	S/ Z	Ders Saati	Ders Adı
1	Akdeniz Üni.	İşletme	S	3T	Dış Den. Ve Den. Stand.
2	Balıkesir Üni.	İşletme	S	3T	Uluslararası Muh. Standartlar
		İşletme	S	3T	Uluslar Arası Den. Stand.
		İşletme	S	3T	Den. Ve Güvence Stand.
3	Bandırma Onyediy Eylül Üni.	İşletme	S	3T	Uluslar Arası Den. Stand.
		İşletme	S	3T	Den. Ve Güvence Stand.
4	Erciyes Üni.	İşletme	S	3T	Bağımsız Den. Stand. Ve Uygulamaları
5	Gazi Üni.	Muh-Fins	S	3T	Bağımsız Den. Stand. Ve Uyg.
6	Gaziosmanpaşa Üni.	İşletme	S	3T	Türkiye Den. Stand.
7	İstanbul Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Den. Stand.
8	İzmir Kâtip Çelebi Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Den. Stand.
9	Karadeniz Teknik Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Den. Stand.
10	Kırıkkale Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Den. Stand.
		Muh-Fin	S	3T	Bağımsız Den. Stand. Ve Uyg.
11	Muğla Sıtkı Koçman Üni.	İşletme	S	3T	Den. Stand.
12	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üni.	İşletme	S	3T	Bağımsız Den. Stand. Ve Uyg.
13	Osmaniye Korkut Ata Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Den. Stand.
14	Süleyman Demirel Üni.	İşletme	Z	3T	Den. Stand. Uyg.
15	Yıldız Teknik Üni.	İşletme	S	3T	Ulrs. Bağımsız Den. Stand.
16	Başkent Üni.	Muh-Fins	S	3T	Ulrs. Den. Stand.
17	İstanbul Arel Üni.	İşletme-Muh-Fins	S	3T	Ulrs. Den. Stand.
18	İstanbul Aydın Üni.	Muh. Ve Den.	Z	3T	Den. Stand. Ve Türkiye’de Den. Yapısı
19	Karatay Üni.	İşletme	Z	3T	Ulrs. Den. Stand.
20	Maltepe Üni.	İşletme	S	3T	İleri Muh. Ve Den. Uyg.
		İşletme	S	3T	Ulrs. Muh. Ve Den. Uyg.
21	Türk Hava Kurumu Üni.	İşletme	S	3T	Den. Stand.

Tablo 11’de görüldüğü gibi Türkiye’de 21 devlet ve vakıf üniversitesinin sosyal bilimler enstitülerinin doktora programlarında denetim standartlarına ilişkin dersler listelenmiştir. Doktora programlarında 15 devlet üniversitesinde denetim standartlarına ilişkin dersler bulunmaktayken, 6 vakıf üniversitesinin doktora programında denetim standartlarına ilişkin derslere rastlanmıştır. Derslerin büyük çoğunluğu Uluslararası Denetim Standartları, Bağımsız Denetim Standartları Ve Uygulamaları şeklinde adlandırılmıştır.

3.4.5. Yükseköğretim Kurumlarında Muhasebe, Finansal Raporlama ve Denetim Standartları Derslerine İlişkin Genel Değerlendirme

Türkiye’de 2018 yılı itibariyle Yükseköğretim Kurulu’na bağlı 112 devlet üniversitesi, 68 vakıf üniversitesi ve 5 vakıf meslek yüksekokulu bulunmaktadır. Bu akademik birimler içerisinde ders planlarında muhasebe standartlarına ilişkin ders bulunan üniversitelerin sayısı Tablo 12.’de gösterilmiştir.

Tablo 12: Önlisans ve Lisans Düzeyinde Ders Planlarında Muhasebe, Finansal Raporlama ve Denetim Standartlarına İlişkin Derslere Yer Veren Üniversite Sayıları ve Yüzdeleri

	ÖNLİSANS					LİSANS				
	MS	FRS	DS	Top.	%	MS	FRS	DS	Top.	%
DEVLET	24	2	0	26	23	31	19	1	51	46
VAKIF	7	0	0	7	10	8	7	1	16	24
TOPLAM	31	2	0	33	18	39	26	2	67	36

Tablo 13: Yüksek Lisans ve Doktora Düzeyinde Ders Planlarında Muhasebe, Finansal Raporlama ve Denetim Standartlarına İlişkin Derslere Yer Veren Üniversite Sayıları ve Yüzdeleri

	YÜKSEK LİSANS					DOKTORA				
	MS	FRS	DS	Top.	%	MS	FRS	DS	Top.	%
DEVLET	31	18	14	63	56	26	13	15	54	48
VAKIF	6	6	6	18	27	2	1	6	9	13
TOPLAM	37	24	20	81	44	28	14	21	63	34

Tablo 12 ve 13’e göre Yükseköğretim Kuruluna bağlı 33 akademik birimin önlisans, 67 akademik birimin lisans, 81 akademik birimin yüksek lisans ve 63 akademik birimin doktora programında muhasebe standartları(ms), finansal raporlama standartları ve denetim standartlarına ilişkin dersler mevcuttur.

Devlet üniversitelerinin %23’ünde önlisans programlarında muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına ilişkin ders varken, vakıf üniversitelerinde bu oran %10’dur. Devlet üniversitelerinin %46’sında lisans programlarında muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına ilişkin ders bulunurken, vakıf üniversitelerinde bu oran %24’dür. Yüksek lisans programlarında ise rakamlar devlet üniversitelerinin %56’sı ve vakıf üniversitelerinin %27’sinde ilgili dersler bulunmaktayken, doktora programları için devlet üniversitelerinde %48, vakıf üniversiteleri için %13’dür. Toplamda Türkiye’deki üniversitelerin %

18'inde önlisans, %36'sında lisans, %44'ünde yüksek lisans ve % 34'ünde doktora programlarında ilgili dersler verilmektedir.

Tablo 14'de üniversitelerde ilgili programlar ve dersler olmayan ve ders planlarına ulaşılamayan üniversite sayıları verilmiştir.

Tablo 14: İlgili Derslere İlişkin Program, Ders Bulunmayan ve Bilgilerine Ulaşılamayan Üniversite Sayıları

	Program Olmayan			Ders Olmayan			Bilgi Olmayan		
	Devlet	Vakıf	Top.	Devlet	Vakıf	Top.	Devlet	Vakıf	Top
ÖNLİSANS	13	44	57	56	5	61	3	0	3
LİSANS	2	17	19	26	51	77	4	2	6
YÜKSEK LİSANS	18	17	35	34	33	67	10	3	13
DOKTORA	35	33	68	21	19	40	11	3	14

Bazı Yükseköğretim Kuruluna bağlı akademik birimlerde ise ilgili olmasına rağmen İşletme ve Muhasebe-Finansman bölümleri bulunmamaktadır. 57 devlet ve vakıf üniversitesinde Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programı bulunmamaktadır. Bu üniversitelerin 13'ü devlet, 44'ü vakıf üniversitesidir. Genel olarak bakıldığında vakıf üniversitelerinin çoğunda meslek yüksekokulu mevcut değildir. Mevcut meslek yüksekokullarının 61tanesinde ise muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına yönelik ders yoktur. Önlisans programlarının 3 tanesinin ders planlarına ilişkin bilgiye ulaşılamamıştır.

Devlet ve vakıf üniversitelerinin 19 tanesinde lisans düzeyinde İşletme ve Muhasebe bölümleri bulunmamaktadır. Bu üniversitelerin 2'si devlet, 17'si vakıf üniversitesidir. Genel olarak bakıldığında devlet üniversitelerinin çoğunda işletme ve muhasebe bölümleri vardır. Mevcut lisans eğitimi veren fakülte ve yüksekokulların 77 tanesinde ise muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına yönelik ders yoktur. İlgili fakülte ve yüksekokulların 6 tanesinin ders planlarına ilişkin bilgiye ulaşılamamıştır.

Devlet ve vakıf üniversitelerinin 35 tanesi sosyal bilimler enstitülerinde İşletme, Muhasebe-Finansman ve Muhasebe-Denetim anabilim dallarında yüksek lisans eğitimi vermemektedir. Bu üniversitelerin 18'i devlet, 17'si vakıf üniversitesidir. Mevcut yüksek lisans eğitimi veren sosyal bilimler enstitülerinin 67 tanesinde ise muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına yönelik ders bulunmamaktadır. İlgili sosyal bilimler enstitülerinin 13 tanesinin ders planlarına ilişkin bilgiye ulaşılamamıştır.

Devlet ve vakıf üniversitelerinin 68 tanesi sosyal bilimler enstitülerinde İşletme, Muhasebe-Finansman ve Muhasebe-Denetim anabilim dallarında doktora eğitimi vermemektedir. Bu üniversitelerin 35'i devlet, 33'ü vakıf üniversitesidir. Mevcut doktora programı bulunan sosyal bilimler enstitülerinin 40 tanesinde ise muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına yönelik ders bulunmamaktadır. İlgili sosyal bilimler enstitülerinin 14 tanesinin ders planlarına ilişkin bilgiye ulaşılamamıştır.

Yapılan çalışmada yükseköğretim kurumlarındaki akademik birimlerde yer alan muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına ilişkin derslerin seçmeli ya da zorunlu olup olmadıkları Tablo 14'de gösterilmiştir.

Tablo 15: Derslerin Seçmeli Ya Da Zorunlu Olma Sayıları

	Seçmeli			Zorunlu		
	Devlet	Vakıf	Top.	Devlet	Vakıf	Top.
ÖNLİSANS	32	2	34	10	5	15
LİSANS	46	12	58	16	5	21
YÜKSEK LİSANS	83	10	93	23	5	28
DOKTORA	68	4	72	13	3	16

Tablo 15'de görüldüğü gibi önlisans programlarında 34 tane seçmeli 15 tane zorunlu, lisans programlarında 58 seçmeli 21 zorunlu, yüksek lisans programlarında 93 seçmeli, 28 zorunlu ve doktora programlarında 72 seçmeli 16 zorunlu ders mevcuttur. Tüm programlarda seçmeli ders sayısı zorunlu ders sayısından fazladır.

4. Sonuç

Muhasebe standartları muhasebe uygulamalarına yön veren ve finansal tabloların hazırlanmasına belli bir düzen getiren kurallardır. Denetim standartları ise bağımsız denetim çalışmalarının usul ve esaslarını, çalışmaların değerlendirilip sonuçların raporlanmasının ve denetçinin yetki ve sorumluluklarını tanımlayan kurallardır. Türkiye'de muhasebe ve denetim faaliyetlerini yerine getiren muhasebe meslek mensuplarıdır. Muhasebe meslek mensuplarının bu faaliyetleri gerçekleştirebilmeleri için muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarını uygulayabilecek şekilde yeterli eğitimi almaları gerekir.

Türkiye'de Yükseköğretim Kurumu'na bağlı tüm devlet ve vakıf üniversitelerinin ilgili ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında yer alan muhasebe standartları, finansal raporlama standartları ve denetim standartları derslerinin adları, kredileri, seçmeli ve zorunlu oluşlarının ve yeterliliklerinin araştırıldığı bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Önlisans programları için;
 - Devlet üniversitelerinin %23'ünde önlisans programlarında muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına ilişkin dersler mevcutken, vakıf üniversitelerinde bu oran % 10'dur.
 - Önlisans programlarında denetim standartlarına ilişkin derse rastlanmamıştır.
 - 57 devlet ve vakıf üniversitesinde önlisans derecesinde Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programına rastlanmamıştır.
 - 61 devlet ve vakıf üniversitesinde önlisans derecesinde Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programı olduğu halde ilgili derslerin hiçbiri yoktur.
 - Önlisans programlarında yer alan muhasebe standartları, finansal raporlama standartları ve denetim standartları derslerinin 34 tanesi seçmeli, 15 tanesi zorunludur.
2. Lisans programları için;
 - Devlet üniversitelerinin %46'sında lisans programlarında muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına ilişkin ders bulunurken, vakıf üniversitelerinde bu oran % 24'dür.
 - 19 Üniversitenin fakülte ve yüksekokullarında İşletme veya Muhasebe-Finans bölümleri bulunmamaktadır.
 - 77 Üniversitenin fakülte ve yüksekokullarında İşletme veya Muhasebe-Finansman bölümleri olduğu halde muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına ilişkin dersler mevcut değildir.
 - Lisans programlarında yer alan muhasebe standartları, finansal raporlama standartları ve denetim standartları derslerinin 58 tanesi seçmeli, 21 tanesi zorunludur.
3. Yüksek lisans programları için;
 - Devlet üniversitelerinin %56'sı ve vakıf üniversitelerinin %27'sinde ilgili dersler bulunmaktadır.
 - 34 Üniversitenin sosyal bilimler enstitülerinde İşletme veya Muhasebe-Finans bölümlerine ilişkin yüksek lisans programı bulunmamaktadır.
 - 67 Üniversitenin sosyal bilimler enstitülerinde İşletme veya Muhasebe-Finans bölümlerine ilişkin yüksek lisans programı bulunduğu halde muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına ilişkin dersler mevcut değildir.
 - Yüksek Lisans programlarında bulunan muhasebe standartları, finansal raporlama standartları ve denetim standartları derslerinin 93 tanesi seçmeli, 28 tanesi zorunludur.

4. Doktora programları için;
- Devlet üniversitelerinin % 48'inde, vakıf üniversitelerinin %13'ünde ilgili dersler mevcuttur.
 - 68 Üniversitenin sosyal bilimler enstitülerinde İşletme, Muhasebe-Finans ve Muhasebe-Denetim bölümlerine ilişkin doktora programı bulunmamaktadır.
 - 40 Üniversitenin sosyal bilimler enstitülerinde İşletme, Muhasebe-Finans ve Muhasebe-Denetim bölümlerine ilişkin doktora programı bulunduğu halde muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına ilişkin dersler mevcut değildir.
 - Doktora programlarında bulunan muhasebe standartları, finansal raporlama standartları ve denetim standartları derslerinin 72 tanesi seçmeli, 16 tanesi zorunludur.

Genel olarak araştırma sonuçlarına bakıldığında toplamda Türkiye'deki üniversitelerin %18'i önlisans, %36'sı lisans, %44'ü yüksek lisans ve % 34'ü doktora programlarında muhasebe standartları, finansal raporlama standartları ve denetim standartlarına ilişkin derslere yer vermiştir. 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'na göre öğrencilerin mali müşavirlik stajını başlatabilmeleri için ilgili alanlardan en az lisans seviyesinde mezun olmaları gerekmektedir. Muhasebe mesleğinin yerine getirilmesi, staj başlatma ve serbest muhasebeci mali müşavirlik sınavları için diğer derslerde olduğu gibi muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına ilişkin de yeterli bilgi ile mezun olmaları gerekir. Ancak Türkiye'deki fakülte ve yüksekokulların sadece % 36'sında muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına ilişkin dersler mevcuttur. Önlisans, yüksek lisans ve doktora dereceleri için de mevcut oranlar yeterli değildir.

Mevcut muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartlarına ilişkin derslerin seçmeli ve zorunlu olma durumlarına bakıldığında seçmeli ders sayısının zorunlu ders sayısından tüm eğitim düzeylerinde çok yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Ders dönemleri ve saatleri itibarıyla da genellikle bir dönem ve 3 saatlik dersler mevcuttur. Bu da gerekli eğitimin alınması için yeterli değildir.

Sonuç olarak; muhasebe eğitiminin, muhasebe standartları eğitimini içerecek şekilde yeniden yapılandırılması, ders planlarında muhasebe standartlarına ilişkin derslere daha fazla yer verilmesi, ders sayısı ve ders saatlerinin artırılması, derslerin zorunlu hale getirilmesi ve muhasebe standartları eğitiminin genişletilmesi gerekmektedir. Muhasebe, finansal raporlama ve denetim standartları derslerinin en az iki dönemde birbirinin devamı niteliğinde, zorunlu dersler olacak şekilde verilmesinin buna katkı sağlayacağı açıktır.

Kaynakça

- Akdoğan, N. (2003). AB'ye üye ülkeler arasında finansal raporlama uygulamalarında uluslararası standartlara geçiş-dördüncü ve yedinci yönerge muhasebe standartlarının IAS'e yakınlaştırma çalışmaları, *Prof.Dr. Yüksel Koç Yalkın'a Armağan*. SBF Yayın No:590, TÜRMOB Yayınları, No: 221, 33-36.
- Akgül, B. A. ve Akay, H. (2003). *Uluslararası muhasebe standartları ve türkiye'de uygulama etkinliğine ilişkin bir araştırma*, 2. Baskı, İstanbul: Türkmen Kitapevi
- Aktürk, A. (2014). Muhasebe meslek mensuplarının muhasebe standartlarına uyumu sürecinde eğitim faktörü üzerine Antalya ilinde bir araştırma. *Mali Çözüm Dergisi/Financial Analysis*, 24(122), 63-84.
- Başpınar, A. (2005). Türkiye'de ve dünyada denetim standartlarının oluşumuna genel bir bakış, *Maliye Dergisi*, 148, 35-62.
- Çankaya, F. ve Hatipoğlu, O. (2011). Türkiye'de uluslararası muhasebe standartları'nın uygulanabilirliğini etkileyen faktörlerin meslek mensuplarınca değerlendirilmesine yönelik bir araştırma, *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, 4(7), 61-89.
- Çankaya, F. ve Dinç E. (2012). Türkiye finansal raporlama standartlarının uygulama başarısını etkileyen faktörler: bağımsız denetçiler üzerine bir araştırma, *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*, 17(1), 81-102.
- Dalğar, H., Çelik, İ. ve Mortaş, M. (2012). Muhasebe öğrenimi gören öğrencilerin TMS/TRS hakkındaki farkındalıklarına yönelik bir araştırma, *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi* 1(1), 217-230.
- Demirkutlu, F. K. (2014). İşletme lisans öğrencilerinin Türkiye muhasebe/finansal raporlama standartları hakkındaki ilgi düzeyleri, beklentileri ve farkındalıkları: Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi örneği, *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(2), 156-174.
- Durer, S., Akbaş, H.E. ve Zeytinoğlu, E. (2016). International financial reporting standards and accounting education in Turkey: An investigation on accounting academicians' perceptions. *Maliye Finans Yazıları*, 0 (106), 73-100.

- Gökçen, G., Ataman, B., Cebeci, Y. ve Cavlak H. (2015). Türkiye'deki devlet üniversitelerinin lisans programlarındaki muhasebe standartları eğitimi üzerine bir araştırma, *Journal of Marmara University Social Sciences Institute/Öneri*, 11(44), 121-145.
- Karacıoğlu, R., ve Dızman, Ş. (2016). Türkiye'de Tms-Tfrs kapsamında verilen muhasebe eğitiminin kalite standartları açısından yeterliliği. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 30(4), 864-884.
- Kocamaz, H. (2012). Uluslararası muhasebe standartlarının dünyada ve Türkiye'de oluşum ve gelişim süreci. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(2), 105-120.
- Koçyiğit, S. Ç. ve Tanç, Ş. G. (2017). Türkiye'deki üniversitelerde lisansüstü eğitim programlarında yer alan muhasebe standartları dersleri üzerine bir araştırma, *Muhasebe ve Denetim Bakış*, 50, 57-78.
- Kurnaz N. (2012). Statistical Analysis of the factors affecting accounting students' awareness of the TAS (Turkish Accounting Standards) and TFRS (Turkish Financial Reporting Standards), *British Journal of Science*, 4, 142-156.
- Kutlu, H. A. (2010). Muhasebe eğitiminin, nitelikli işgücü yetiştirme açısından değerlendirilmesi, *Journal of Accounting & Finance*, 46, 232-246
- Özerhan, Y. ve Yanık, S. (2015). *Açıklamalı ve örnek uygulamalı Türkiye Muhasebe Standartları-Türkiye Finansal Raporlama Standartları*, Yayın No: 427, 2. Baskı, Ankara: TÜRMOB Yayınları.
- Öztürk, M. S., ve Erdoğan, M. (2017). Batı Akdeniz Bölgesinde yer alan üniversitelerdeki muhasebe eğitimine yönelik bir araştırma, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(21), 162-174.
- Yazıcı, M. (2003). Muhasebe standardının tanımı, *MUFAD Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 18, 33-37.
- Yıldız, F. ve Yanık A. (2013). Yükseköğretimde öğrenim gören öğrencilerin muhasebe ve finansal raporlama standartları hakkındaki algıları: ampirik çalışma, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17, 205-220.
- Zaif, F. ve Ayanoglu, Y. (2017). Muhasebe eğitiminde kalitenin artırılmasında ders programlarının önemi: Türkiye'de bir inceleme, *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(1), 115- 136.

www.kgk.gov.tr (Erişim Tarihi: 13.09.2017).

A Research on The Accounting, Financial Reporting and Auditing Standards Training in All Programs of The State and Foundation University in Turkey

Extended Abstract

1. Introduction

Accounting standards are rules that guide accounting practices and bring a certain order to the preparation of financial statements. Auditing standards are the rules that define the principles and procedures of independent audit work and the evaluation of the results of the work and the powers and responsibilities of the auditor. Members of accounting profession fulfill their accounting and auditing activities in Turkey. Members of accounting profession must have adequate training in accounting, financial reporting and auditing standards in order to be able to carry out these activities.

In this study, it is aimed to discuss the qualification of the courses related to Accounting Standards, Financial Reporting Standards and Auditing Standards in associate degree, undergraduate, graduate and doctoral programs in their respective academic units of state and private universities in Turkey.

2. Method

The scope of the study consisted of all state and private universities in Turkey. Courses related to accounting, financial reporting and auditing standards in associate degree, undergraduate, graduate and doctoral programs have been examined in these universities. When the courses are handled, the course name, credit, compulsory / elective formation and the units that are taught are taken into consideration. Universities in which the lesson plans can not be reached are excluded.

In this study, the web pages and Bologna Information Packs (ECTS information package) of state and private universities and vocational colleges in Turkey were examined. The related course plans and course contents from the web pages and the Bologna information packs were examined to determine the level of elective or mandatory courses of the courses related to Accounting Standards Financial Reporting Standards and Auditing Standards in associate degree, undergraduate, graduate and doctoral programs as well as course credits and course names .

3. Results and Discussion

In this study which examines the names, credits, elective and compulsory of the courses of accounting standards, financial reporting standards and auditing standards has achieved the following results:

- While 23% of state universities have lessons on accounting, financial reporting and auditing standards in associate degree programs, this ratio is 10% in foundation universities.
- It has not been found courses in the associate degree program related to auditing standards.
- While 46% of state universities have courses on accounting, financial reporting and auditing standards in undergraduate programs, this ratio is 24% in foundation universities.

- 56% of the state universities and 27% of the foundation universities have related courses in the master's program.
- There are no courses related to accounting, financial reporting and auditing standards, although there are master programs in Business Administration or Accounting-Finance departments at social sciences institutes of 67 universities.
- 48% of state universities and 13% of foundation universities have related courses in doctoral programs.
- There are no courses related to accounting, financial reporting and auditing standards, although there are doctoral programs in Business, Accounting-Finance and Accounting-Auditing departments of 40 universities' social sciences institute.

Generally, according to the results of the research, in 18% of associate degree, in 36% of undergraduate, in 44% of master and in 34% of doctora programs have given place to courses related to the Accounting Standards, Financial Reporting Standards and Auditing Standards in Turkey.

4. Conclusion

According to the study, the courses on the Accounting, Financial Reporting and Auditing Standards are available in only 36% of faculty and colleges in Turkey. Rates are not sufficient for associate degree, masters and doctoral degrees. It is noted that the number of elective courses related to Accounting Standards, Financial Reporting Standards and Auditing Standards is very high at all levels of education when compared to the number of compulsory courses. University students are required to graduate with sufficient knowledge on accounting, financial reporting and auditing standards to fulfill the accounting profession and to be succesfull in exams to start an internship and in the public accountancy profession.

As a result; restructuring of accounting education to include accounting standards education, more lectures on accounting standards in lesson plans, increasing the number of courses and lesson hours, making the courses compulsory and expanding accounting standards education are needed. It is clear that giving accounting, financial reporting and auditing standards courses as compulsory courses for at least two semesters will contribute to this goal.